

СИЛАБУС
 навчальної дисципліни
**«Етичні вимоги правничої професії,
 комунікативна та наукова культура юриста»**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень.
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	081 Право, освітньо-професійна програма Право.
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна.
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр.
Трудовітність	Загальна кількість годин - 90 год. Кількість кредитів ЄКТС - 3.
Мова(и) викладання	Українська.
ННІ/факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра підприємництва і права.
Контактні дані розробника(ів)	 <p> Сергій ГЛАДКИЙ, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри підприємництва і права. <i>e-mail:</i> serhii.hladkyi@pdau.edu.ua. <i>роб. тел.</i> (0532) 56-95-64. <i>сторінка</i> <i>викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/gladkyy-sergiy-oleksandrovych </p>
Мета вивчення навчальної дисципліни	Ознайомити здобувачів вищої освіти з моральними засадами й етичними стандартами правничої професії, а також змістом і умовами формування компетентностей, що є основою правової, комунікативної та наукової культури юриста.
Компетентності	Загальні: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

	<p>Спеціальні (фахові, предметні):</p> <p>СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.</p> <p>СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.</p> <p>СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.</p> <p>ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.</p> <p>ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.</p> <p>ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.</p> <p>ПРН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.</p> <p>ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p><i>Словесні методи</i> (лекція, бесіда); <i>наочні методи</i> (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); <i>практичні методи</i> (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел, конспектування), <i>методи самостійної роботи</i> (виконання вдома завдань самостійної роботи), <i>методи формування пізнавальних інтересів</i> (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), <i>інтерактивні методи</i> (дискусії, диспути, мозковий штурм, тренінгові заняття).</p>
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Професійна культура юриста: поняття, види, структура, значення.</p> <p>Тема 2. Правова культура як основа професійної культури юриста.</p> <p>Тема 3. Моральна культура юриста.</p> <p>Тема 4. Етичні стандарти правничої діяльності.</p> <p>Тема 5. Комунікативна культура юриста.</p> <p>Тема 6. Наукова культура юриста.</p> <p>Тема 7. Деформації професійної свідомості юриста.</p> <p>Тема 8. Самовдосконалення як форма розвитку</p>

	професійної культури юриста.
Стратегія оцінювання результатів навчання	Формами контролю знань здобувачів вищої освіти є: розв'язання тестів; опитування; виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи (контрольна робота для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання, презентації, глосарій), залік.
Політика навчальної дисципліни	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.</p> <p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Письмові роботи можуть перевірятися на наявність плагіату і допускатись до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist</p>
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (запотреби)	Навчальна дисципліна вивчається на першому році навчання другого (магістерського) освітнього рівня, є вихідною і не потребує обов'язкового попереднього вивчення освітніх компонентів.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (запотреби)	-

**Рекомендовані
джерела інформації**

Нормативні:

1. Конституція України : Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80.#Text>
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права людини: прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16.12.1966. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: від 4 листопада 1950 року. *Офіційний вісник України*. 1998. № 13. Ст. 270.
4. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 р. Верховна Рада України. URL : zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3425-12.
5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. Верховна Рада України. URL : zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/para3#n3.
6. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 р. Верховна Рада України. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/
7. Про демократичний цивільний контроль над Воєнною організацією і правоохоронними органами держави: Закон України від 19 червня 2003 р. Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/975-15
8. Про Конституційний Суд України: Закон України від 16 жовтня 1996 р. Верховна Рада України. URL : zakon.rada.gov.ua/go/422/96-3
9. Про міжнародні договори України: Закон України Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1906-15
10. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. Верховна Рада України. URL : zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1698-18.
11. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. Верховна Рада України. URL : zakon3.rada.gov.ua/laws/show/580-19
12. Про прокуратуру: Закон України від від 14 жовтня 2014 р. Верховна Рада України. URL : zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18
13. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. Верховна Рада України. URL : zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2229-12.
14. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. Верховна Рада України. URL : zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19.

15. Дисциплінарний статут ОВС. Затверджений Законом України. Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/3460-15
16. Дисциплінарний статут прокуратури України. Затверджений Постановою Верховної Ради України від 6 листопада 1991 року N 1796-XII. Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1796-12
17. Наказ МВС від 01.02.2008 № 45 «Про організацію роботи постійно діючих мобільних груп з профілактики порушень дисципліни і законності та недопущення надзвичайних подій серед особового складу органів внутрішніх справ».
18. Наказ МВС від 09.08.2010 № 372 «Про затвердження Положення про функціонування «телефонів довіри» в органах і підрозділах внутрішніх справ».
19. Наказ МВС від 14.06.2010 № 245 «Про внесення змін до Інструкції щодо застосування відомчих заохочувальних відзнак до осіб рядового і начальницького складу, військовослужбовців внутрішніх військ, цивільних працівників системи МВС України, громадян України та іноземних громадян, затвердженої наказом МВС від 05.06.2007 № 180».
20. Наказ МВС від 16.03.1997 р. № 81 «Про заходи щодо зміцнення дисципліни і законності в органах внутрішніх справ та попередження надзвичайних подій, пов'язаних із загибеллю й травмуванням особового складу».
21. Наказ МВС від 17.06.2010 № 246 «Про організацію професійної орієнтації населення щодо набуття професій працівників Міністерства внутрішніх справ України».
22. Наказ МВС від 26.02.2010 № 45 «Про внесення змін до Положення про практичну підготовку слухачів та курсантів вищих навчальних закладів МВС України, затвердженого наказом МВС від 25.01.2008 № 30».
23. Наказ МВС України від 19.01.2007 № 16 «Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України».
24. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України (зі змінами і доповненнями). Правила професійної етики нотаріусів України / М-во юстиції України. Офіц. вид. К. : Українська правова інформація, 2013. 95 с.
25. Правила поведінки та професійної етики осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ. Затверджені наказом МВС України №155 від 22.02.2012 р. URL: zakon.rada.gov.ua/go/z0628-12

Основні:

1. Бандурка О. М. Юридична деонтологія : підруч. для вищ. закл. освіти МВС України. Національний ун-т внутрішніх справ. Харків : Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2002. 336 с.
2. Біленчук П. Д. Правова деонтологія : підручник для вузів. Академія праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. К. : АТІКА, 1999. 319 с.
3. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навч. посібник / 2-ге. вид., перероб. К. : Знання, 2006. 488 с.
4. Кацавець Р. Професійна етика юриста : навчальний посібник. Алерта. 2017. 148 с.
5. Козляковський П. А. Етика. Етика права. Етика юридичної діяльності: навч. посіб. / вид. 2-е, допов. і переробл. Миколаїв : Дизайн і поліграфія, 2012. 398 с.
6. Леко Б. А. Юридична етика : навчальний посібник. Чернівці : Книги–ХХІ, 2008. 280 с.
7. Лозовой В. О. Професійна етика юриста. Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2004. 172 с.
8. Петришин О. В., Зінченко О. В. Юридична деонтологія: посіб. для підгот. до заліків та іспитів / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2017. 83 с.
9. Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів : ПП «Арал». 2018. 108 с.
10. Сливка С. С. Юридична деонтологія : підручник. Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т права та психології. 6- те. вид. К. : Атіка; Харків : Право, 2015. 295 с.
11. Уманець О. В. Етикет у просторі спілкування та професійній діяльності юриста : навч. посіб. Харків : Колегіум, 2011. 147 с.
12. Фіолевський, Д. П. Юридична етика: підручник. К.: Алерта, 2011. 288 с.
13. Юридична деонтологія: підручник / С. П. Погребняк та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України О. В. Петришина; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2014. 245 с.

Допоміжні:

14. Бандурка О. М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ: підруч. для вищ. закл. освіти МВС України Національний ун-т внутрішніх справ. Харків : Вид-во НУВС, 2001. 219 с.

15. Бевзюк І. М. Професійна комунікативна компетентність майбутнього прокурора: навч. посіб. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К. : Правова єдність: Алерта, 2014. 223 с.
16. Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниц. держ. аграр. ун-т. К. : Центр учбової л-ри, 2011. 251 с.
17. Гладкий С. Ауторефлексивна модель правопізнання: педагогічні аспекти. Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. Київ : КУП, 2017. № 2. С. 20-24.
18. Гладкий С.О. Деформації правосвідомості у контексті правового самопізнання. Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Право»: збірник наукових праць. Харків: ХНУ, 2014. № 1137. С. 22-25.
19. Гладкий С.О. Самосвідомість як структурно-функціональне ядро правового самопізнання. Часопис Київського університету права : Український науково-теоретичний часопис. Київ : КУП, 2014. № 3. С. 13-16.
20. Гладкий С.О. Самоконструювання як модель формування і розвитку професійної культури юриста. Науковий вісник УжНУ. Серія "Право". Випуск 75(1). 2023. С. 21-26.
21. Гладкий С.О. Теоретичні засади формування професійної культури майбутнього правника в освітньому процесі // World trends in the use of interactive technologies in education. International collective monograph. Intellebence Transportation System And Smart City Institute (ITS-SCI). Lima, Peru, 2023. P. 226-250. DOI 10.5281/zenodo.8171422
<https://zenodo.org/record/8171422>
22. Гриценко Т., Гриценко С., Іщенко Т., Мельничук Т., Чуприк Н., Анохіна Л. Етика ділового спілкування. К. Центр навчальної літератури. 2019. 344 с.
23. Єлов В. А. Основи адвокатської етики : посіб. викл. К. : Прецедент, 2010. 132 с.
24. Історія Західної філософії в контексті вчень про етику обов'язку, державу і право (Античність – друга половина XIX століття) : навч. посіб. для студентів ВНЗ / за заг. ред. В. В. Кузьменка; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. К.: Хай-Тек Прес, 2013. 359 с.
25. Ломачинська І. М. Професійна етика : навч. посіб. для дистанц. навчання. Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». К. : Ун-т «Україна», 2005. 227 с.

26. Медведєв В. С. Проблеми професійної деформації співробітників органів внутрішніх справ (теоретичні та прикладні аспекти). Національна академія внутрішніх справ України. К. : б.в., 1997. 191 с.
27. Меліхова Ю. А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність: монографія. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2015. 217 с.
28. Парасюк В. М. Професійна етика слідчого органів внутрішніх справ : навч. посібник. Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. Львів : б.в., 2004. 68 с.
29. Парасюк В. М. Філософські аспекти процесуальної діяльності слідчого: монографія . Л. : Львівський держ. унт внутрішніх справ, 2009. 240 с.
30. Правила поведінки працівника суду та Коментар. Держ. суд. адмін. України, Рада суддів України; підгот.: О. Булка та ін. К. : б. в., 2010. 39 с.
31. Професійна етика та культура поведінки працівника органів внутрішніх справ України: метод. посіб. для працівників ОВС. Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Л. : ЛьвДУВС, 2009. 128 с.
32. Сливка С. С. Правнича деонтологія: підруч. для вищих навч. закладів. Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ. К. : Атіка, 1999. 336 с.
33. Сливка С. С. Юридична деонтологія: правнича етика. Професійна культура. Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ / 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Атіка, 2003. 320 с.
34. Сливка С. С. Юридична деонтологія: правнича етика. Професійна культура : підручник. Львівський держ. ун-т внутрішніх справ / 3-тє, вид. перероб. і доп. К. : Атіка, 2006. 295 с.
35. Строков І. В. Правові та моральні засади застосування криміналістичних засобів Національна академія внутрішніх справ України. К. : б.в. 2003. 325 с.
36. Токарчик Р. Юридична етика : пер. з пол. К.: Таксон, 2009. 355 с.
37. Чупринський Б. О. Філософсько-правові аспекти формування професійної культури майбутніх юристів : монографія. Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк : Захарчук В. В., 2012. 140 с.
38. Шульга А. О. Моральність кримінально-процесуальних відносин : монографія. Донец. юрид. ін-т. Донецьк : Ноулідж, 2012. 243 с.

	<p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт URL: http://www.rada.gov.ua 2. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт URL: http://www.minjust.gov.ua 3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт URL: http://www.nbuv.gov.ua 4. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/ 5. Національна поліція України: Офіційний веб-сайт URL: https://www.npu.gov.ua/ 6. Національна асоціація адвокатів України: Офіційний веб-сайт URL: https://unba.org.ua/ 7. Конституційний Суд України: Офіційний веб-сайт URL: https://www.ccu.gov.ua/ 8. Офіс Генерального прокурора: Офіційний веб-сайт URL: https://www.gp.gov.ua/ua/index.html 9. Служба безпеки України: Офіційний веб-сайт URL: https://ssu.gov.ua/ 10. Національне антикорупційне бюро України: Офіційний веб-сайт URL: https://nabu.gov.ua/ 11. Центр суддівських студій. URL: http://www.pjudges.org.ua 12. Нотаріуси України. URL: http://www.notarius.com.ua 13. Центр розвитку українського законодавства. URL: http://www.uldc.kiev.ua 14. Офіційний веб портал судової влади в Україні. URL: http://www.court.gov.ua/vscourt 15. Форум працівників МВС України. URL: http://www.police.ua 16. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua 17. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.catalogue.nplu.org
Рік введення	2023